

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

PP ELENA

– WSPARCIE PRZEDINWESTYCYJNE PRZEDSIĘWZIĘĆ Z
OBSZARU POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ
BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

2026.09.24; Warszawa

Krajowy Program Pilotażowy ELENA (KPPE)

współfinansowany przez InvestEU Advisory Hub Unii Europejskiej

Instrument ELENA

- wspólna inicjatywa Komisji Europejskiej i Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI); od 2009 r.;
- zapewnia pomoc techniczną na przygotowanie inwestycji (EE, OZE, zrównoważony transport);
- granty do 90% kosztów;
- dla gmin, miast, regionów, instytucji;
- dźwignia 1:20.

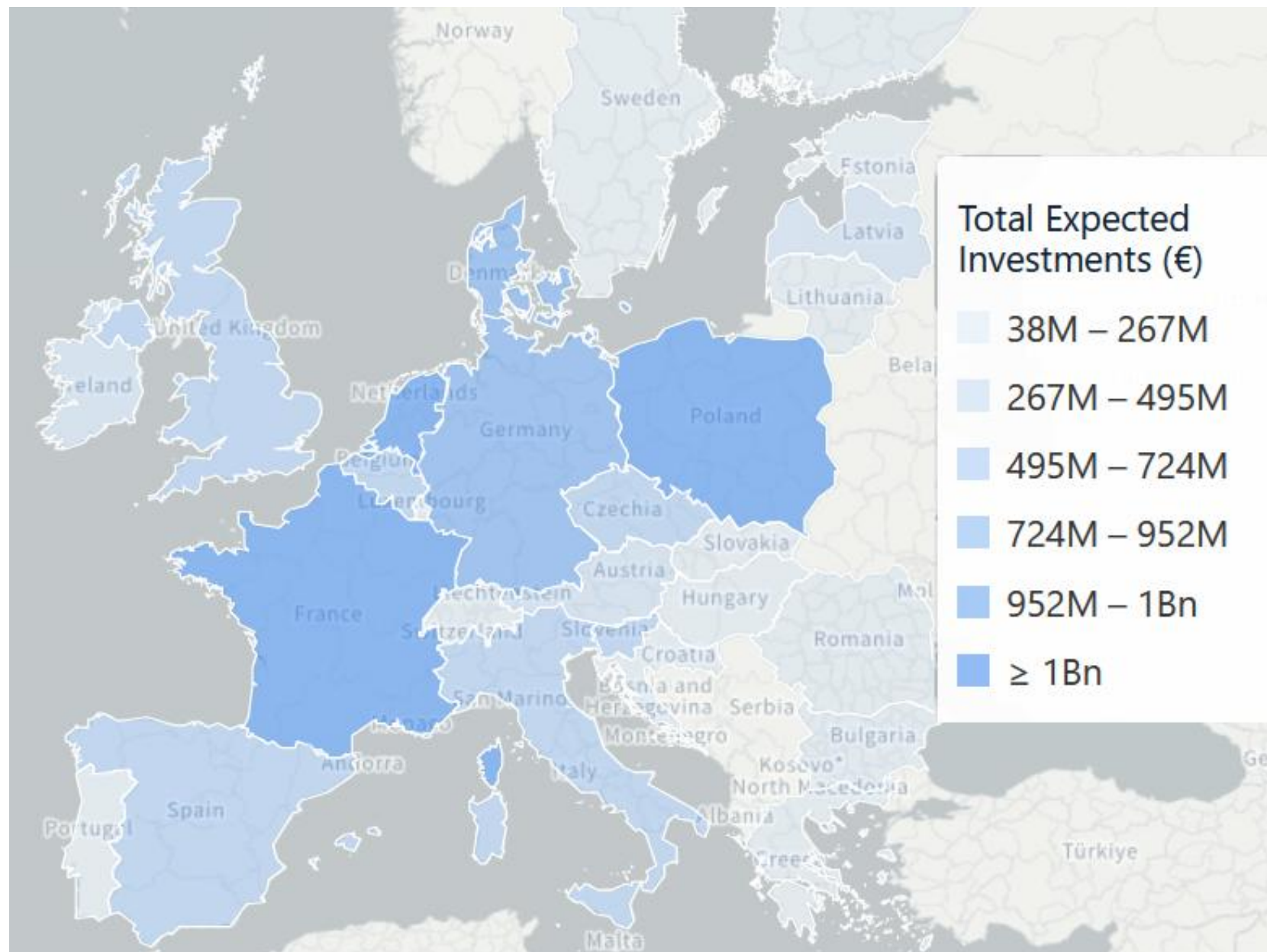
Instrument ELENA

Pomoc techniczna na przygotowanie inwestycji:

- Audyty energetyczne;
- Studia wykonalności;
- Analizy finansowe i kosztowe;
- Przygotowanie przetargów;
- Doradcy techniczni.

INSTRUMENT ELENA W EUROPIE

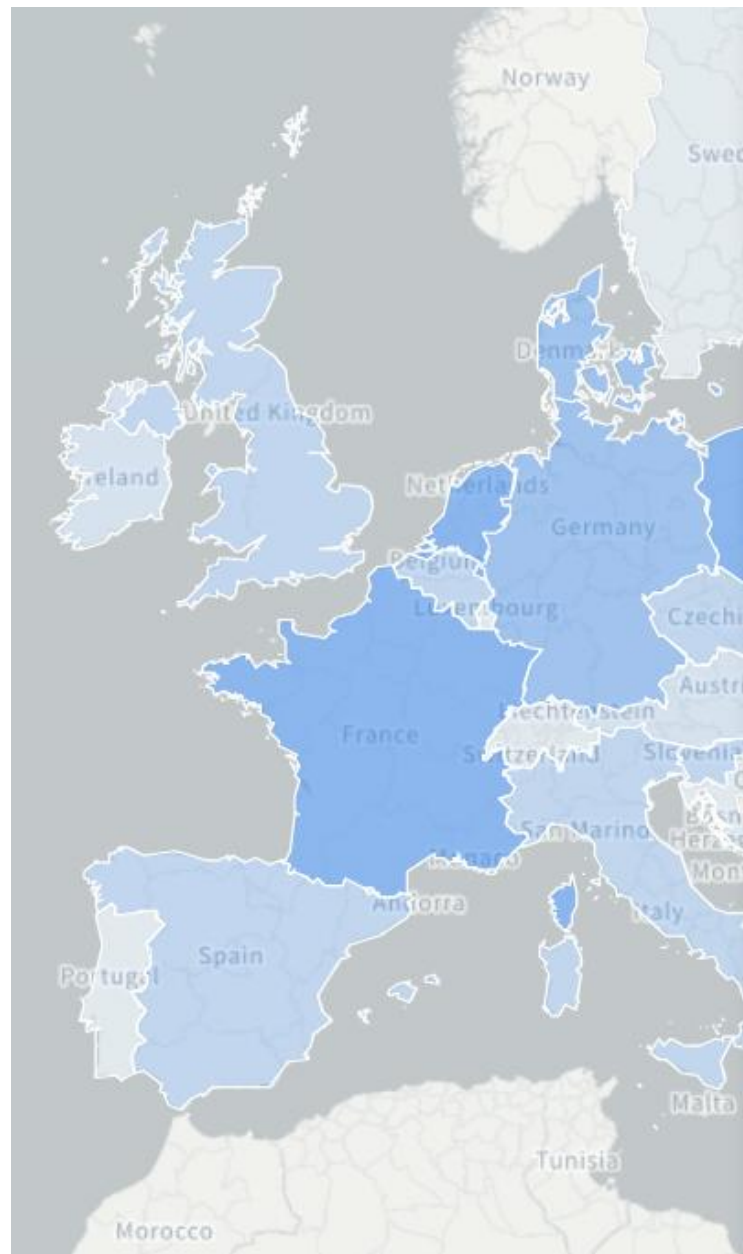

ELENA w Polsce

- Od 2018 r.;
- 19 projektów;
- Banki, Stowarzyszenia, Metropolie, Miasta;
- JST, przedsiębiorstwa, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, PEC;
- Średni budżet: 2,8 mln EUR.

ELENA W POLSCE

Poland

TOTAL BUDGET

€50,066,926.14

TOTAL ELENA CONTRIBUTION

€45,060,233.54

EXPECTED INVESTMENTS

€1,416,115,496.18

PROJECTS

19

POLISH NATIONAL ELENA PILOT PROGRAMME (PNEPP) - InvestEU

BUDGET

€4,500,000

CONTRIBUTION

€4,050,000

EXPECTED INVESTMENTS

€288,000,000

KRAJOWY PROGRAM PILOTAŻOWY – ELENA

- 2026 – 2029
- JST i przedsiębiorstwa energetyki ciepłej (PEC)
- Budżet 4,5 mln EUR
- Zamiar kontynuacji jako Krajowy Program ELENA

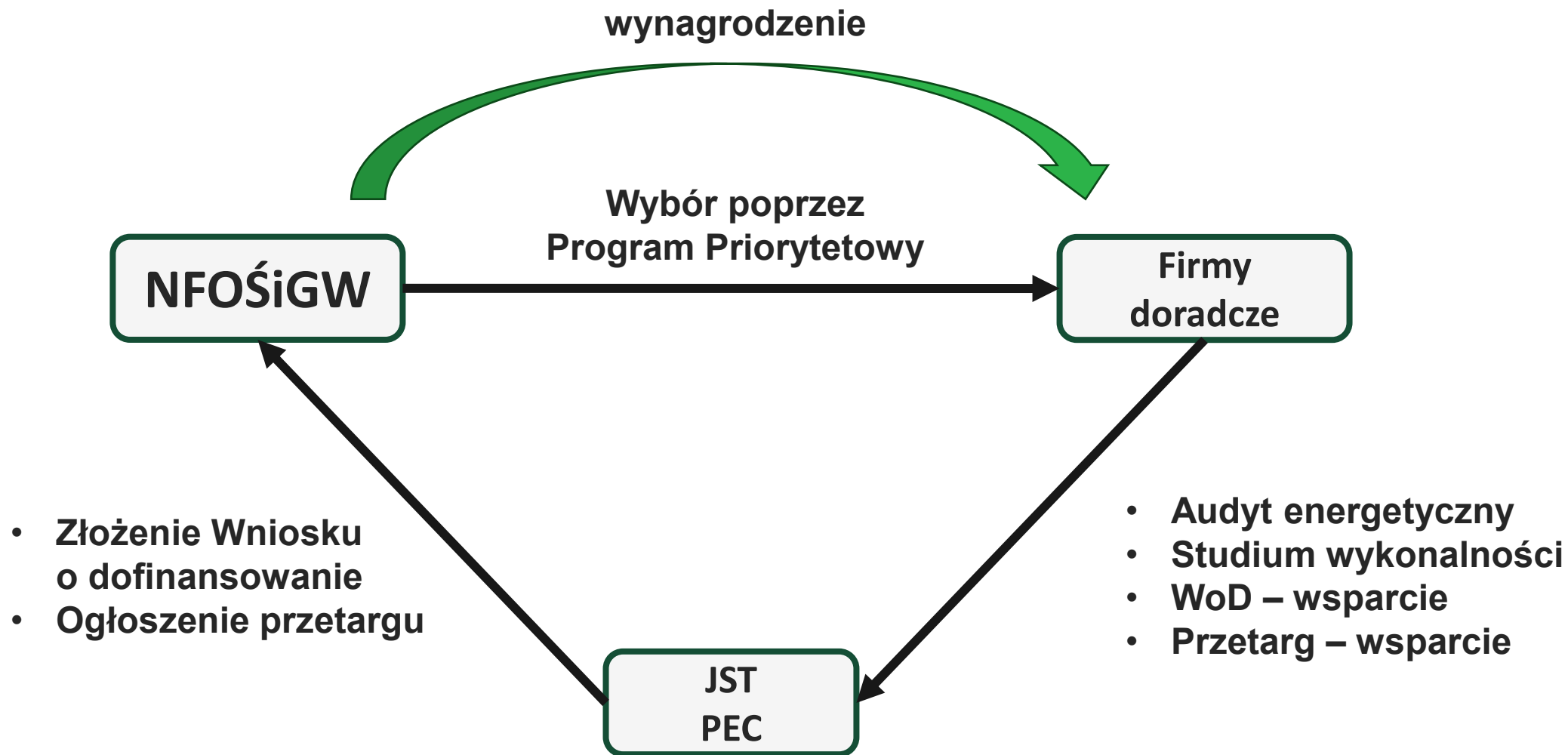
```
graph TD; ELENA[ELENA] --> A["ELENA – wsparcie przedinwestycyjne przedsięwzięć z obszaru poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej"]; ELENA --> B["ELENA – wsparcie przedinwestycyjne przedsięwzięć z obszaru ciepłownictwa"]
```

ELENA

ELENA – wsparcie przedinwestycyjne przedsięwzięć z obszaru poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej

ELENA – wsparcie przedinwestycyjne przedsięwzięć z obszaru ciepłownictwa

Projekt programu

ELENA – wsparcie przedinwestycyjne
przedsięwzięć z obszaru poprawy efektywności
energetycznej budynków użyteczności publicznej

Konsultacje społeczne: 15-29 września 2026 r.

Zidentyfikowane problemy

Bariery po stronie JST:

- brak środków na przygotowanie inwestycji,
- brak dokumentacji,
- ograniczone zasoby kadrowe,
- trudności w pozyskaniu finansowania,
- trudności w przygotowaniu zamówień publicznych.

Cel programu

Więcej gotowych projektów termomodernizacyjnych

Większe wykorzystanie dostępnych źródeł finansowania

Więcej zrealizowanych inwestycji

Budżet programu

BUDŻET

6 000 000 zł

INTENSYWNOŚĆ DOFINANSOWANIA

Dotacja do 100%

Odbiorca końcowy wsparcia

- Jednostka samorządu terytorialnego lub związek,
- Budynek(ki) użyteczności publicznej są własnością lub pozostającego w trwałym zarządzie odbiorcy końcowego wsparcia,
- Odbiorca końcowy wsparcia nie jest stroną umowy o dofinansowanie zawieranej z NFOŚiGW i nie nabywa wobec NFOŚiGW roszczenia o wypłatę dofinansowania.

Beneficjent

Przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t.j.: Dz. U. z 2025 r., poz. 1480 z późn. zm.).

Wymagania:

- Doświadczenie
- Zespół

Zakres wsparcia

Część IA Rozszerzony audyt energetyczny

- Inwentaryzacja
- Wizja lokalna
- Audyt
- +
- Bilanse
- Analizy

Część IB Przygotowanie do finansowania

- Przygotowanie WoD
- Proces oceny WoD
- Przygotowanie postępowania

Część II Wsparcie ESCO/EPC

- Facylitator – wsparcie w wyborze przedsiębiorstwa ESCO

Wymagania

Część IA Rozszerzony audyt energetyczny

- 20 audytów (dla 10 uzyskano dofinans) pow. 1000 m²
- Audytor (wpis)
- Architekt i/lub projektant

Część IB Przygotowanie do finansowania

- 5 przedsięwzięć pow. 1000 m² – WoD
- 5 przedsięwzięć – postępowanie

Część II Wsparcie ESCO/EPC

- Wymagania IA + IB jeśli będzie świadczył
- 2 przedsięwzięcia – doradztwo ESCO/PPP

Maksymalne dofinansowanie

Część IA Rozszerzony audyt energetyczny

- 15 000 zł – do 2000 m²
- 20 000 zł – 2000-6000 m²
- 25 000 zł – pow. 6000 m²

+

Ryczałt za wizytację i inwent.

- 5 000 zł – dla 1 budynku
- 7 000 zł – dla 2-3 budynków
- 9 000 zł – 4 i więcej

Część IB Przygotowanie do finansowania

- 30 000 zł – WoD
- 15 000 zł –
postępowanie

Część II Wsparcie ESCO/EPC

- 75 000 zł

ETAP I

Fiszka zgłoszeniowa/punktacja

- **Zakres:**

0 pkt – tylko CZĘŚĆ IA,

5 pkt – jeden z elementów wsparcia z CZĘŚCI IB wraz z CZĘŚCIĄ IA,

10 pkt – pełne wsparcie obejmujące CZĘŚĆ IA i IB.

- **Dostępność terytorialna:**

0 pkt – mniej niż 3 województwa,

3 pkt – 3-7 województw,

8 pkt – 8-15 województw,

10 pkt – 16 województw.

Fiszka zgłoszeniowa/punktacja

- **Efektywność kosztowa**

CZĘŚĆ IA – Rozszerzony audyt

- 2 pkt – średnie odchylenie do 10% włącznie
- 4 pkt – od 10% do 20% włącznie
- 6 pkt – od 20% do 30% włącznie
- 8 pkt – od 30% do 40% włącznie
- 10 pkt – powyżej 40%

CZĘŚĆ IB – Wniosek o dofinansowanie

- 1 pkt – do 10% włącznie
- 2 pkt – od 10% do 20% włącznie
- 3 pkt – od 20% do 30% włącznie
- 4 pkt – od 30% do 40% włącznie
- 5 pkt – powyżej 40%

CZĘŚĆ IB – Postępowanie

- 1 pkt – do 10% włącznie
- 2 pkt – od 10% do 20% włącznie
- 3 pkt – od 20% do 30% włącznie
- 4 pkt – od 30% do 40% włącznie
- 5 pkt – powyżej 40%

Maksymalna liczba punktów do zdobycia: 40

Minimalna liczba do znalezienia się na liście: 25

Lista podmiotów świadczących wsparcie

Lista publikowana na stronie NFOŚiGW:

Nazwa podmiotu	Ścieżka tradycyjna				Facylitator
	Dokumentacja	Wniosek o dof	Przetarg	Województwa	
Podmiot 1	✓	✓	✓	16	
Podmiot 2	✓	✓	✓	16	✓
Podmiot 3				16	✓
Podmiot 4	✓	✓		12	
Podmiot ...	✓			10	

JST 1

JST 2

JST 3

JST 4

ETAP II

- Podmiot znajdujący się na Liście identyfikuje JST zainteresowane realizacją inwestycji
- Podmiot wstępnie analizuje potrzeby JST
- Podmiot i JST uzgadniają zakres wsparcia:
 - audyt i przygotowanie inwestycji,
 - wsparcie przy pozyskaniu finansowania,
 - wsparcie przy zamówieniach publicznych.
- Podmiot i JST zawierają warunkową umowę lub porozumienie o współpracy (wzór – zał. 2)
- JST przekazuje dane niezbędne do przygotowania dokumentacji
- Podmiot przygotowuje wniosek o dofinansowanie do NFOŚiGW
- Podmiot składa wniosek o dofinansowanie
- Wniosek zawiera:
 - dane JST,
 - opis planowanej inwestycji,
 - zakres wsparcia,
 - koszt,
 - wymagane załączniki.

Wniosek o dofinansowanie

Podmiot 1

JST	Budynek	Powierzch	Koszty wsparcia doradczego			
			Audyt	WoD	Przetarg	Razem
Gmina 1	Szkoła	3000 m2	 zł	 zł	 zł	 zł
Gmina 1	Szpital	4000 m2	 zł	 zł	 zł	 zł
Gmina 2	Szkoła	2000 m2	 zł	 zł	 zł	 zł
			 zł	 zł	 zł	 zł

Ocena wniosku o dofinansowanie

Ocena wniosku:

- Czy cel przedsięwzięcia jest zgodny z programem
- Czy jest na liście podmiotów
- Czy koszty zgadzają się z tymi zadeklarowanymi w fiszce
- Czy nie występuje pomoc publiczna
- ...

Zawarcie umowy NFOŚiGW – Beneficjent

Pomoc publiczna

- Nie przewiduje się udzielania pomocy publicznej
- JST i podmiot świadczący wsparcie dokonują analizy statusu odbiorcy końcowego wsparcia
- Weryfikowane jest, czy w danym przypadku może wystąpić pomoc publiczna
- Określane są konsekwencje dla kwalifikowalności wsparcia
- Przygotowywane są wymagane oświadczenia i informacje

Załącznik nr 3 zawiera instrukcję w zakresie oceny występowania pomocy publicznej.

Koszt niekwalifikowane

Brak możliwości sfinansowania kosztów:

- dokumentacji technicznej,
- projektów budowlanych,
- robót budowlanych,
- zakupów urządzeń.

Rozliczenie

Rozliczenie:

1. Ostateczny odbiorca wsparcia podpisuje protokół odbioru
2. Firma wystawia dokumenty rozliczeniowe (Faktura na ostatecznego odbiorcę)
3. NFOŚiGW weryfikuje wykonanie zakresu wsparcia
4. Wypłata dofinansowania przez NFOŚiGW na rachunek Beneficjenta
5. Może być realizowana w częściach (np. za samą Część IA)

VAT:

- Stanowi koszt kwalifikowany
- Wyjątkiem jest sytuacja gdy ostateczny odbiorca wsparcia jest uprawniony do odzyskania VATu, w całości lub części. W takim wypadku ostateczny odbiorca pokrywa koszt VAT.

Załączniki

- Załącznik nr 1 – Zakres wsparcia i wymagania wobec Beneficjenta

Kosztem kwalifikowanym nie jest koszt opracowania dokumentacji technicznej (wykonawczej)

- Załącznik nr 2 – Wzór umowy Beneficjent-Ostateczny odbiorca wsparcia

Wzór umowy ma służyć ujednoliceniu współpracy pomiędzy Beneficjentami i JST

- Załącznik nr 3 – Instrukcja dot. pomocy publicznej

Ujednolicenie podejścia

Konsultacje społeczne: 15-29 września 2026 r.

elena@nfosigw.gov.pl

**Konsultacje publiczne projektu programu priorytetowego:
"ELENA – wsparcie przedinwestycyjne przedsięwzięć z obszaru poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej"**

Podmiot zgłaszający uwagi		
Osoba do kontaktu		
Tel. kontaktowy		
e-mail:		

L.p.	Punkt programu priorytetowego lub numer i nazwa kryterium	Obecne zapisy	Propozycja brzmienia zapisu	Uzasadnienie
1				
2				

Uwagi/sugestie* należy kierować do dnia **29.09.2026 r.** na adres e mail: elena@nfosigw.gov.pl
(w tytule wiadomości pisząc: Konsultacje publiczne - PP ELENA)

*wysłanie formularza jest jednoznaczne z wyrażeniem zgody na publikację uwag/sugestii (w przypadku uwag/sugestii osób fizycznych dane osobowe zostaną zanonimizowane)

Raport z konsultacji społecznych

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Punkt programu priorytetowego	Treść uwagi	Propozycja brzmienia zapisu	Stanowisko do uwagi
-----	------------------------	-------------------------------	-------------	-----------------------------	---------------------

Krajowy Program Pilotażowy ELENA (KPPE)
współfinansowany przez InvestEU Advisory Hub Unii Europejskiej

elena@nfosigw.gov.pl

DZIĘKUJEMY!

www.nfosigw.gov.pl

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ